

ἀρχ. καὶ νέας Ἑλλήν. ἐν τῷ Τσακ. παρελημμένων λέξεων διέγνω.

Ἄν ὁ κ. Δεφ. εἶχεν σαφῆ ιδέαν τῶν φθογγολογικῶν νόμων καὶ ἂν μὴ περὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἦτο παντελῶς ἄπειρος, θὰ ἠδύνατο καὶ σχετικὰς τινὰς χρονολογικὰς περιόδους τοῦ Τσακων. νὰ ὀρίσῃ καὶ τὴν φύσιν τῶν φθογγολογικῶν νόμων σαφέστατα ἐν αὐτῷ τῷ Τσακ. νὰ παρατηρήσῃ. Ἴδου ἐν παράδειγμα· πρὸ τῶν φθόγγων α, ο, ου, ἀπεβλήθη ἐν τῷ Τσακ. τὸ λ, διὸ λέγεται ἀγέα=ἀγέλα, κα=καλά, χεοῦνα=χελώνη, ἀοῦα=λαλοῦσα, ἀοῦ=λαλῶν, γᾶ=γάλα, πάμα=παλάμα, πέαγο=πέλαγος κτλ.

Ἐν ἄλλοις δὲ π. χ. δαβελέ, κούτουλε, κτλ. μένει, διότι ἔπεται ε· ἀλλὰ τὸ ε τοῦτο κεῖται ἀντὶ τοῦ ο οἷον δαβελός κτλ. ἀνάγκη ἀρὰ νὰ ὑποληφθῇ, ὅτι ἡ τῆς ληγούσης τῶν ὀνομάτων τούτων εἰς ος ὀν τροπὴ εἰς ε ἐγένετο πολὺ παλαιότερον τῆς ἐκπτώσεως τοῦ λ πρὸ τῶν φθόγγων α, ο, ου, διότι ἄλλως εἶνε ἀκατάληπτος ἡ διάσωσις αὐτοῦ ἐν τούτοις. Ὁμοίως λέγεται ὑπὸ τῶν Τσακ. φονία=φονέας, γονία=γονέας, μαλία=μαλέα κτλ. τ. ἔ τὸ ε ἐτρέπη εἰς ι· ἀλλ' ὅμως λέγεται, καὶ πέαγο, ἔαφο, ἔατε, θεοῦ, ἀγέα καβεάρη κτλ. ἐν οἷς τὸ ε πρὸ τῶν φωνηέντων μένει ἀμετάβλητον. Αἰτία τούτου ἀναμφιβόλως εἶνε ὅτι τὸ ἐν τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις ἐκπεσόν σύμφωνον ἔπαυσε ν' ἀπαγγέληται πολλῶ βραδύτερον τῆς τροπῆς τοῦ ε εἰς ι, καὶ ὅτε ὁ φθογγολογικὸς νόμος, καθ' ὃν πᾶς φθόγγος ε πρὸ α σ τυ εὐρισκόμενος ὤφειλε νὰ τραπῇ εἰς ι εἶχε παύσει νὰ ἐνεργῇ. Φανερόν λοιπὸν ὅτι ὁ νόμος τῆς ἐκπτώσεως τοῦ λ· εἶνε μεταγενέστερος τοῦ νόμου τῆς τροπῆς τῆς καταλήξεως ος ὀν εἰς ε καὶ τοῦ τῆς τροπῆς τοῦ ε εἰς ι.

Ἄλλὰ καὶ περαιτέρω δυνάμεθα νὰ προβῶμεν τ. ἔ. τῶν δύο φαινομένων, τῆς τροπῆς τοῦ ε εἰς ι καὶ τῆς καταλήξεως -ος ὀν εἰς ε, τὸ ἕτερον ἀποδείκνυται πολλῶ τοῦ ἑτέρου ἀρχαιότερον τὸ κρέας δηλ. ἐγένετο κρίας καὶ τοῦτο κρία τ. ἔ. τὸ ε ἐτρέπη εἰς ι ὅτε ἔτι τὸ α ἐσώζετο, καὶ μετὰ ταῦτα ἡ κατάληξις ας διέτεθη ὅπως καὶ αἱ λοιπαί. Ἡ τροπὴ ἄρα τοῦ ε εἰς ι εἶνε πολλῶ παλαιότερα καὶ τῆς μεταβολῆς τῶν καταλήξεων, οὕτω δὲ γίνε-

ται ἔτι πιθανωτέρα ἦν προὔτειναμεν αὐτοῦ ἐξήγησιν ἐν τῇ ἄλλῃ ἐπικρίσει. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται προσεκτικὸς παρατηρητῆς νὰ ὀρίσῃ διαφόρους χρονικὰς περιόδους ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Τσακωνικοῦ και οὕτω θέσῃ τὰ θεμέλια τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης αὐτοῦ. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ κ. Def. ἀγνοῶν αὐτὸ τὸ ἀπλοῦστατον, ὅτι οἱ φθογγολογικοὶ νόμοι εἶνε χρονικῶς περιορισμένοι (γίνεται δὲ τοῦτο κατάδηλον ἐκ τε ἄλλων πλείστων και ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀτοπωτάτης ἐξηγήσεως τῆς τροπῆς τοῦ ε εἰς ι, ἦν συμφύρων τάρχαϊα τοῖς νέοις ἐποιήσατο), και γράφων ἱστορίαν των Ἑλλήν. πτώσεων τ. ἑ. τῆς Ἑλλήν. κλίσεως ἄνευ χρονολογιῶν οὔτε διανοεῖτο οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ τοιαύταις ἐρεύναις ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Τσακωνικοῦ. Ἄπορον μόνον πῶς τολμᾷ νὰ γράφῃ φθογγολογίαν (!) τοῦ Τσακωνικοῦ.

Ὁ κ. Def. ἀγνοεῖ τίς διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ λέξεων συγγενῶν κατὰ τὸ θέμα (stammverwandt) και λέξεων ταυτιζομένων κατὰ πάντα πρὸς ἀλλήλας, και λέξεων παραγομένων ἀπ' ἀλλήλων· ὀλίγα παραδείγματα θὰ διελευκάνωσι τὸ λεγόμενον. Ἐν σελ. 25 ἀναγινώσκομεν bakatzizu (βληχᾶσθαι) εἶνε ἄνευ ἀμφιβολίας συγγενὲς κατὰ τὸ θέμα μετὰ τοῦ ἀρχαίου βληχᾶσθαι, ἀλλὰ τίς ἡ συγγένεια αὕτη; τοῦτο φαίνεται τῷ κ. Def. μικρὸν και ὡς γνωστὸν de minimis non curat praetor. Ἄλλ' ὁμως φανερόν ὅτι, ἂν συγγενεύωσι καθόλου πως, τὸ Τσακ. εἶνε οὐχὶ παράγωγον τοῦ βληχᾶσθαι, ἀλλὰ παρώνυμον ἐκ τοῦ παθητ. ῥηματικοῦ *βλαχατός (=βληχητός). Ἐν σελ. 33 «ἐν τῇ λέξει τότε εἶνε ἡ δευτέρα συλλαβὴ τε συγγενῆς κατὰ τὸ θέμα μετὰ τοῦ λατ. que...» Πάντες δ' ὁμως ἐπίστανται ὅτι τὸ τε και que εἶνε οἱ διάφοροι τύποι οὗς ἡ αὐτῇ ἀρχαιοτάτῃ λέξις κ² ε ἐν δύο διαφόροις γλώσσαις προσέλαβε· ἐν σελ. 77. «Kharasindu εἶνε περαιτέρω σχηματισμὸς ἐκ τοῦ ἀρχ. χαράσσω, ὁμοίως ὅπως χαρακίζω.» τοῦτο εἶνε ἀδύνατον. Ἐκ τοῦ χαράσσω δὲν ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἐν χαρακίζω. Ὁ κ. Def. οὐδεμίαν ἔχει περὶ τοῦ μετασχηματισμοῦ τῶν ῥημάτων ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. γνῶσιν, ἀλλ' ἂν μὴ ἀπατώμεθα, ἐδείξαμεν τί ἐν τού-

τοῖς δυνατὸν καὶ τί ἀδύνατον ἐν τῷ Περιοδικῷ τοῦ Kuhn T. 27. τὸ χαρακίζω = *kharasindu* εἶνε παρώ νυμον ἐκ τοῦ χαρακ— ἐξοῦ καὶ χαρακῶνω, πρβλ. πεισματίζω καὶ πεισματῶνω καὶ πεισμώνω. Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ μύσκηα ἐλέγετο συγγενές τῷ μιστίλη, ἐνῶ ἀπεδείχθη ὅν αὐτὸ τοῦτο. Ἐν σελ. 30 «ἀντὶ τοῦ φεύγω ὑπάρχει ἐν τῷ Τσακ. φύου (ἐκπεσόντος τοῦ γ.) ὅπερ ἔχει πρὸς τὸ φεύγω ὅπως τὸ νυστάζω πρὸς τὸ νευστάζω». Τοῦτο ἐσφαλμένον, διότι ἀκριβῶς ἢ ἀντίθετος σχέσις ἀληθεύει· τὸ νυστάζω δηλονότι ἔχει πρὸς τὸ νευστάζω ὅπως τὸ πυστός πρὸς τὸ πυστός, τίσις πρὸς τὸ ἔστεις = ἔκτισις κτλ. τ.ἔ. τὸ μετὰ βραχέος φωνήεντος νυστάζω καὶ τίσις εἶναι τὸ ἀρχαῖον, διότι καὶ τὰ παθητ. ῥηματικά καὶ τὰ ἀφηρημένα εἰσις (ἀρχ. *tis*) εἶχον τὸ πάλαι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ τούτου ἕνεκα τὸ θέμα ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ αὐτοῦ τύπῳ. Ἀντὶ δὲ τῶν ἀρχαίων τούτων ὑπεισηλθον ἔπειτα κατὰ μικρὸν οἱ ἐπεκτεταμένοι τύποι κατ' ἀνολογίαν τῶν διαφόρων χρόνων τοῦ ῥήματος μεθ' ὧν τὰ παθητ. ῥηματικά καὶ τὰ εἰς *tis* ἀπετέλουν ἐν ὅλον σύστημα· πρβλ. Brugman, ἐν Kuhn Περιοδ. T. 24, 261. Τὸ δὲ Τσακ. φύου οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὑποχωρητικῶς σχηματισθεὶς ἐνεστώς ἐκ τοῦ ἀορ. ὅπως καὶ ἠξεύρω ἐκ τοῦ ἐξεῦρον, στείλω ἐν Τραπ. ἐκ τοῦ ἔστειλα, καὶ τὰ Κύπρια βρέθομαι ἐκ τοῦ εὔρέθην καὶ καταλάβω ἐκ τοῦ (ἐ)κατάλαβα πρβλ. Σακελλαρ. Κυπρ. III 299.

Ἐν σελ. 79—80 πραγματεύεται ὁ κ. Δεφ. τὰ ῥήματα εἰς-εὔγω γράφων «τὸ γ καὶ ἐν τοῖς -εὔγω καὶ ἐν τοῖς εἰς -άγω(=άω) ὑπολαμβάνεται ὅτι προήλθεν ἐξ ἀρχαιοτάτου j. Ἐν τοῖς εἰς-άγω εἶνε τοῦτο δυνατόν, διότι τὰ συνηρημένα ῥήματα εἶνε ἀρχαιότατα. Ἀλλ' ἐν τοῖς εἰς -εὔω νομίζω, ὅτι εἶνε ἀνάγκη ἀπόλυτος ἄλλης ἐξηγήσεως. Τὸ γ τοῦτο δύναται ἢ ν' ἀνεπτύχθη ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὅτε τὸ εὐ ἔτι ὡς δίφθογγος ἀπηγγέλετο εῶ, τ.ἔ. γέουω (= γεύομαι¹) ἐγένετο

1. Θαυμαστή ἡ ἐξίσωσις τοῦ γεῦω καὶ γεύομαι· ὁ κ. Δεφ ὑπολαμβάνει τὸ γεῦω οὐχ Ἑλλην.

γέουγω... Ἡ δύναται τις τὸ γ τοῦτο ν' ἀποδώσῃ νεωτέροις χρόνοις ὅτε τὸ -ευ πρὸ φωνηέντων ἀπηγγέλλετο ως εβ, καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ γ ἀνεπτύχθη ἐκ τοῦ συγγενοῦς β. Ἐμοὶ πλείω πιθανότητα ἔχει ἡ πρώτη ἐξήγησις, καὶ οὕτως ἐρμηνεύω τὸ γεύγω οὐχὶ ἐκ τοῦ γέβω ἀλλ' ἐκ τοῦ γέουγω. « Πάντα ταῦτα εἶναι ἐσφαλμένα· διότι ἡ δευτέρα ἐξήγησις δὲν εἶναι ἐξήγησις· διὰ τῆς περιγραφῆς δηλ. ἐκ τοῦ συγγενοῦς β ἀνεπτύχθη ἐν γ οὐδὲν οὐδαμῶς ἐξηγεῖται. Ἡ δὲ πρώτη εἶνε ἱστορικῶς ἐσφαλμένη, καὶ ἀληθῶς μόνον ἄνθρωπος καθ' ὁλοκληρίαν ἄπειρος τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλην. γλώσσης ἠδύνατο νὰ προτείνῃ αὐτήν. Διότι αἱ δίφθογγοι αὐ καὶ εὐ ἐγένοντο αβ, εβ, αφ, εφ, πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τῆς ἐμφάνισεως τῶν τύπων εἰς -εύγω καὶ -αυγω. Ἐν Notices et Extrd. d. Manuscrits de la Bibl. Imper. XVIII σελ. 305 ἀναγινώσκειται ῥαύδους, τοῦ ἔτους 156 πρὸ Χριστοῦ, ἐν Lettres à M. Letronne sur les papures Par Reuvens (Leide 1830) σελ. 75 Ἀῦδῆρα, Ἀῦδηρίτης. Ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ Ἑλλ. συλλόγου Κων)πόλεως Τ. 4. (ἔτους 1871) σελ. 106 ἔβτομον κατσεκέβασα πρβλ. καὶ G Meyer. Ἑλλην. Γραμ. 120 καὶ 147. Κατ' αὐτὰ δυνάμεθα μετὰ πιθανότητος νὰ εἰκάσωμεν ὅτι αἱ δίφθογγοι αὐ καὶ εὐ ἔλαβον, ἣν νῦν ἔχουσι προφορὰν περὶ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας, καὶ δὴ οἱ μετὰ 1000 καὶ ἐπέκεινα ἔτη ἀναφανέντες εἰς -εύγω τύποι οὐδὲν κοινὸν δύνανται νὰ ἔχωσι ταῖς δίφθογγοις. Ἐν Arch. σελ. 44. διδάσκει περὶ τούτων ὁ κ. Δεφ. ἔτι ὀριστικώτερον ὅτι «τύποι εἰς -εύγω ἀπαντῶσι καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνιστικοῖς χρόνοις». Οὕτω βεβαίως ἐννοεῖ, ὅπως καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, τοὺς μεταγενεστέρους Ἀλεξανδρίνους καὶ Ρωμαίκοὺς χρόνους, ἀλλὰ φρονίμως πράττων δὲν ζητεῖ νὰ παραθέσῃ ἡμῖν οὐδὲ ἐν παράδειγμα εἰς -εύγω ἐκ τῶν χρόνων ἐκείνων. Τὰ κατ' αὐτὰ, νομίζομεν, ἐδιδάχθησαν πειστικῶς ἐν Kuhn περιοδικῷ XXVII. Παντελῶς δὲ ἀκατάληπτα εἶνε ἡμῖν τάδε τοῦ κ. Δεφ. «ἐν τοῖς ῥήμασιν εἰς -άγω εἶνε δυνατόν (τέ. ὅτι τὸ γ κατὰγεται ἐξ ἀρχαιοτάτου j), διότι τὰ συνηρημένα ῥήματα εἶναι ἀρχαιοτάτα». Τῶν εἰς αὐὰ ῥημάτων μόνον ὀλίγοι τύποι ἀσυναίρετοι διεσώθη-

σαν ἡμῖν ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῆς Ἑλλην. μνημείοις, τοῦ δὲ j οὐδὲν ἴχνος. Τὸ ἀντίθετον λοιπὸν θὰ ἠδύνατό τις εὐλόγως νὰ συναγάγη συμπέρασμα τ.ἔ. ἐπειδὴ τὰ εἰς αω ῥήματα εἶνε ἰαπετικῶν χρόνων, καὶ ἐπειδὴ τοῦ j ἐν τῇ Ἑλλ. γλώσσῃ οὐδὲ ἴχνος ἐσώθη, καὶ ἐπειδὴ ἡ συναίρεσις τῶν μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ j προελθόντων τύπων παλαιότατα ἤρξατο νὰ γίνηται, ὥστε τούτων μόνον ἐλάχιστα μαρτύρια διεσώθησαν ἡμῖν, διὰ ταῦτα πάντα εἶνε ἀδύνατον νὰ κείται ἐν τοῖς εἰς ἀγω τὸ ἀρχαῖον j.

Ἐρμηνείαν οὐχὶ ἀπίθανον ἴσως τούτων εὐρίσκει ὁ βουλόμενος ἐν Ἀθην. X 110, καὶ 115—116.

Ἐν σελ. 137 θέλων ὁ κ. Def. νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ α τοῦ ξάργου γράφει τάδε: «Ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ε μάλιστα πρὸ τοῦ ρ γίνεταί α» καὶ ἐν σελ. 139 «ἡ συγγένεια τοῦ ρ πρὸς τὸ ε εἶνε ἀνεγνωρισμένον τι». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται τις τὰ πάντα εὐκόλως νὰ ἐρμηνεύσῃ, ἀλλ' ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλην. μόνον ἡ συγγένεια τοῦ ρ πρὸς τὸ ε εἶνε γνωστή, τῶν δ' ἄλλων οὐδὲ ἐν ἀληθείας.

Ἐν σελ. 171—172 ἀναγινώσκονται «εἶνε ἰδιόζουσα τάσις τῆς Ἑλλην. ἀλλαχοῦ μὲν νὰ ἐξαφανίζῃ καὶ ἀλλαχοῦ μετὰ τινα χρόνον νὰ παράγῃ νέας διφθόγγους, εἰ καὶ δι' ἄλλης ὁδοῦ . . . Ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλην. καὶ ἐν τῇ Τσακ. ἡ ἐπένθεσις εἶνε κυριωτάτη πηγὴ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν διφθόγγων· σικάνια δὲ αἱ δίφθογγοι ἐν τοῖς σαραντάημερο ἐννεόμερο κ.τ.λ.. Συχνότερον γεννῶνται δίφθογγοι δι' ἐπενθέσεως ἐνός φθόγγου ι. Διακρίνω δύο εἶδη α) Ἐπένθεσιν ἐνός φθόγγου ι μετὰ ξὺ φων. καὶ συμφώνου δυνάμει τῆς εὐφωνικῆς ἐπιδράσεως τῆς ἐξῆς συλλαβῆς τ.ἔ. προήχησιν β) ἐπένθεσιν ἐνός ι μετὰ ξὺ φων. καὶ συμφώνου ἄνευ τοιαύτης τινός αἰτίας. Τὸ δεύτερον εἶδος τῆς ἐπενθέσεως ἀπαντᾷ πολλάκις ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. Ἐπονται μετὰ ταῦτα τὰ γνωστὰ γαῖδορος, κλαῖμα, χαῖμένος, κελαιδῶ κτλ. τοῦ α) δὲ εἶδους παραδείγματα τοιαῦτα πεδάικι μάιχη τόιχεις κρόικινος κτλ. Ἐν πᾶσι τούτοις οὐδὲν ὕγιες ὑπάρχει. Ἀναλύοντες τὸν μακρὸν τοῦτον λόγον κατὰ σειρὰν παρατηροῦμεν

πρῶτον, ὅτι ὁ Def. ὤφειλε νὰ ἠξεύρη ὅτι δὲν εἶνε ἰδιόζουσα τῇ Ἑλλην. ἡ δύναμις τοῦ φθείρειν καὶ παράγειν διφθόγγους, διότι αἱ Γερμανικαὶ γλῶσσαι κέκτηνται ταύτην εἰς μέγιστον βαθμόν. Δεύτερον νομίζει ὁ κ. Def. ὅτι αἱ δίφθογγοι ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. προέρχονται κατ' ἐπένθεσιν, καὶ ἐπενθέσεως παραδείγματα νομίζει τὰ γαῖδαρος, καῖμός κτλ. Ἄλλ' ἂν ἐπένθεσις λέγηται τὸ φαινόμενον, ἐν ᾧ γίνεται μεταβολὴ ἐν τῇ ἀρθρώσει συμφώνου τινός διὰ τὸ ἐξῆς αὐτοῦ ἀπαγγελλόμενον ἰῶτι τ.ἔ. δι' ὑγραμμένην προφοράν, ἣτις ἐν τέλει φέρει εἰς τὴν ἐντελῆ προήχησιν ἑνός ι, τότε δὲν δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ, πῶς ὁ κ. Def. ἀνομάζει ἐπένθεσιν ἐν τῷ γαῖδαρος κτλ. κτλ. ἀφοῦ οὐδὲν ι ἐν τῇ ἐξῆς συλλαβῇ ἀπαγγέλλεται. Ἐπειτα σφάλλεται ὁ κ. Def. γράφων *redáiki* ὄϊος κτλ. διότι ἐν τούτοις ἐγένετο μὲν ἀληθῶς ἐπένθεσις, ἀλλ' ἡ δίφθογγος δὲν ἀνεπτύχθη οὕτως ὅπως παρίσταται. Διότι μόνον ὅταν τις ἱκανῶς ἐπιστήσῃ τὸν νοῦν, ἀντιλαμβάνεται αὐτῆς καὶ τότε ἀσθενέστατα. Πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας ἀπήγγειλα αὐτὰς ἐπανελημμένως τῷ πρώτῳ τῶν φωνολόγων καὶ ἀγαπητῷ μου καθηγητῇ. E. Sievers, ὃς διεβεβαίωσε μοι ὅτι ὁ ἀκουόμενος ι φθόγγος εἶνε οὕτως ἀσθενής, ὥστε αὐτὸς θὰ ἔγραφεν αὐτὸν ὡδε «πιδάκι, μάχη κτλ. οὐδέποτε δὲ οὐδαμῶς παιδάκι κτλ. Ἐν τέλει παρατηροῦμεν ὅτι ὁ κ. Def. ὅστις καυχᾶται ὅτι ἐπίσταται τὴν νέαν Ἑλλ. κάλλιστα καὶ ἀριστα, παρέλειπεν ἐν τούτοις γένος ὅλον πολλῶν ἴσως χιλιάδων διφθόγγων τῆς νέας Ἑλλην. ᾧ φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν. Ἐννοοῦμεν τὰς διφθόγγους ἐν τοῖς διαλελυμένοις τύποις τῶν ρημάτων πετάει, πεινάει, μιλάει, ἀγαπάει, κτλ. καὶ ἐν τοῖς κατ' ἀναλογίαν αὐτῶν, καθ' ἃ ἐν Kuhn περιοδικῷ ἐδιδάχθη πλαιοθεῖσιν π. χ. χαιρετάει, σκορπάει, τραυάει κ.τ.λ. πρβλ. Ἄθην. Ι' 110 κέξ.

Ἐν σελ. 137 γράφει ὁ κ. Def. «*andziχu* ἐγγύζω (sic) καὶ νέον Ἑλλ. *angizo* μετὰ α ἐν τῇ πρώτῃ συλλαβῇ ἀντί ε, ἡδύνατο νὰ ἔχη ἀρχαῖον α· πρβλ. ἄσσον.» Ὁ Def. ἐξακολουθεῖ πάντοτε πιστεύων ὅτι τὸ α εἶνε ὁ πρῶτος φθόγγος, ἐξ οὗ οἱ λοιποὶ

πάντες παρήχθησαν, καὶ τούτου ἔνεκα καὶ ἐπειδὴ μετὰ μεγάλης ἐπιθυμίας ἀναζητεῖ ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλην. τὰ Ἰαπετικά, εὐρίσκει καταληπτόν, πρᾶγμα ἡμῖν τοῖς ἄλλοις πάντῃ ἀκατάληπτον, ὅτι δηλ. ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. ὑπάρχει ἢ δύναται νὰ ὑπάρχη φωνῆεν ἀρχαῖον τὸ α, ἂν καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ δὲν ὑπῆρχεν. Δὲν θέλομεν νὰ εἴμεθα οὕτω σκληροί, ὥστε νὰ ἀποσπάσωμεν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἡδέος ὄνειρου, τοσοῦτον δὲ μόνον παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ῥῆμα ἐγγίζω γράφεται διὰ τοῦ ι, καὶ εἶνε ἀρχαῖον, καὶ τὸ πάλαι μὲν ἐδήλου ἐγγύς εἶναι, ἐγγύς ἰέναι, ἐντεῦθεν δὲ κατὰ μικρὸν προσέλαβε τὴν σημασίαν ἀπτεσθαι, καὶ ὅτι τὸ α τοῦ λόγου ὄντος περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ῥήματος οὐδὲν δύναται νὰ ἀποδεικνύη. Διότι τὸ α τοῦτο προτίθεται σήμερον πολλῶ πλείονων λέξεων ἢ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ. Καὶ ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλην. λέγεται ὅτι τὸ προτασσόμενον φωνῆεν προέρχεται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ἐξῆς συμφώνου ἀναπτυσσομένου ἤχου, πρβλ. G. Meyer Ἑλλ. Γραμμ. 99—102, Κουρτ. Ἑτυμολ. Ἑτυμολ. 711. Ἄν ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἐπιτυχῶς ἢ μὴ τοῦ ἀληθοῦς, δὲν ἐξετάζομεν ἐν τῷ παρόντι, παρατηροῦμεν δὲ μόνον ὅτι τὰ τῶν προθετικῶν φωνηέντων ἔχουσιν ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. ὅλως ἄλλως καὶ δὴ ἢ ἐξηγήσεις αὕτη οὐδαμῶς ἐπαρκεῖ τῇ νέᾳ Ἑλλην. πρῶτον μὲν διότι σχεδὸν μόνον τὸ α εἶνε σήμερον τὸ προθετικὸν φωνῆεν· διότι τὸ ε ἐν τοῖς ἐσὺ ἐσεῖς, ἐ τοῦτος ἐκεῖνος ἐπᾶ κτλ. δὲν εἶνε προθετικὸν ὅπως διδάσκει ὁ κ. Def. ἐν σελ. 149, ἀλλὰ προσελήφθη ἀπὸ τοῦ ἐγώ, ἐκεῖνος, ἐκεῖ. πρβλ. μετ' ἐσοῦ ἐν παπύρω τοῦ πρώτου Μ. Χ. αἰῶνος ἐν Σάθα Μερσαιων. βιβλ. VI σελ. ι. Ὀλίγα τινὰ παραδείγματα τοῦ ι καὶ ο καὶ ε εὐρίσκει τις παρὰ Foy Lautsystem κτλ. σελ. 113 ¹⁾ Δεύτερον διότι τὸ προθετικὸν φω-

1. Ἐν σελ. 149 φέρει ὁ κ. Def. ἐν μόνον καὶ τοῦτο ἐσφαλμένον παράδειγμα μετὰ προθετικῶ ο ὄζακα=μέγας μύρμηξ, καὶ παράγει αὐτὸ κατὰ τὸ ἔθος ἐκ ῥίζης δακ, ἀφοῦ ὁ Deville παρέβαλε πρὸς τὸ ὄδοῦς. Οὐδὲν περὶ τῆς παραγωγῆς φροντίζοντες παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ἂν ἀληθεύῃ, τὸ ο δὲν εἶνε προθετικόν, διότι τὸ ο δὲν εἶνε προθετικὸν οὐδὲ ἐν τῇ λέξει ὄδοῦς, ὅπως νομίζει ὁ κ. Def. ἀλλὰ τὸ ὄδοῦς παριστᾷ τὸν ἰσχυρὸν τύπον τοῦ θέματος. Τὸ ὄνομα δηλ. ἐκλίνετο τὸ πάλαι μετὰ μεταβλητοῦ θέματος, καὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλην. ἐπεσράτησεν

νηεν ἐν τῇ νέα Ἑλλ. δὲν κανονίζεται κατὰ τὸ φωνῆεν τῆς ἀκολουθου συλλαβῆς ὅπως ὁ κ. Def. διδάσκει ἐν σελ. 138, καὶ τέλος διότι τὸ φωνῆεν α προτίθεται πρὸ πάντων σχεδὸν τῶν συμφώνων καὶ αὐτῶν τῶν ἀκαριαίων, ἐνῶ ἡ πρόθεσις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλ. ἦν περιορισμένη πρβλ. ἀβδέλλα, ἀγιώνω (ἰῶ), ἀγνωρίζω, ἀδράζω, ἀζούλα, (= ζηλεία) ἀθάσι = θασιον, ἀθυμοῦμαι, ἀκαρτερώ, ἀλαφρός, ἀμασκάλη, ἀναράδα, ἀξάϊ (= exagium), ἀξάφνα, ἀπαρθινά (= ἐπαληθινά, λέξεις ἐπαληθινὸς ἀναγινώσκεται πρὸς Δουκαγκίω), ἀπιδῶ, ἀρθοῦνι, ἀρωτῶ, ἀρχεῖδι, ἀργαλειο ἀργουτοῦ = ἐξεπίτηδες καὶ ξαργουτοῦ καὶ ξάργου, ἀστήθι, ἀφάλι καὶ ἀφαλός, ἀχρήζει, ἀχείλη, ἀψηλός κτλ. Τὸν ἔσχατον λόγον τοῦ προθετικοῦ τούτου α ἀγνοοῦμεν, ἀλλὰ τοσοῦτω μᾶλλον ἀνάγκη νὰ ἀποφεύγωμεν νὰ οἰκοδομῶμεν ἐπ' αὐτοῦ ἐτυμολογίας.

Ἐν σελ. 31 ἀναγινώσκονται «τὸ η καὶ υ εἶνε οἱ φθόγγοι οἱ ἐπὶ μήκιστον τὴν ἀρχαίαν προσφορὰν διασώσαντες». Τοῦτο καθ' ὀλοκληρίαν ἐσφαλμένον, καὶ μόνον ἐκεῖνος δύναται νὰ διδάσκη αὐτό, ὅστις οὐδέποτε ἀνέγνωσεν ἐπιγραφὰς Ρωμαϊκῶν καὶ Βυζαντινῶν χρόνων. Διότι κατὰ τὰ ἐπιγραφικὰ μαρτύρια τὸ η ἤρξατο νὰ συμπίπτῃ τῷ ι ἤδη ἐν τοῖς πρώτοις χριστιανικοῖς χρόνοις τὸ δὲ υ μετὰ τὸ 1000 ἔτος μετὰ Χριστόν.

Ἐν σελ. 94 διδάσκει ὁ κ. Def. ὅτι οἱ Τσακ. λέγουσι δοχύρι = γέφυρα ἀντὶ τοῦ περιμενομένου δοθύρι, καὶ ὅτι τοῦτο ἐγένετο «ὅπως μὴ δύο σύμφωνα τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου κεῖνται ἐν ἀρχῇ δύο ἀλλεπαλήλων συλλαβῶν». Ἡ ἐξήγησις αὕτη πάντῃ ἀσύστατος, διότι πρῶτον ὠφείλεν ἀποδείξῃ ὁ κ. Def. ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐπικρατεῖ ἐν τῷ Τσακ. ὅπερ δὲν ἠδύνατο, διότι ἐν τῇ αὐτῇ σελ. ἀναγινώσκεται τὸ παράδειγμα ροδίθη = ἐρέβινθος, ἐν ᾧ τὸ διθη εἶνε ὁμοιότατον τῷ δοθύρι.

Ἐν σελ. 118 ἀναγινώσκομεν ὅτι τὸ Τσακ. τσιγκίζου καὶ τὸ

ὁ ἐν ταῖς ἰσχυραῖς πτώσεσιν ἰσχυρὸς τύπος τοῦ θέματος, ἐν δὲ τῷ Λατ. καὶ Ἰνδικῷ κτλ. ὁ ἐν ταῖς ἀσθενέσι πτώσεσιν ἀσθενής, Προθετικὸν ο ἀπαντᾷ ἐν τοῖς Κρητικαῖς τύποις ὀφέτας ὀπέρσαι κτλ.

παρὰ τοῖς λοιποῖς Ἑλλησι ἐν χρήσει τσιμπῶ προήλθον ἐκ σκίμπτω σκνίπτω. Ἐν δὲ σελ. 73 διδασκόμεθα ὅτι ὁ Κοραῆς μάτην ἐκοπία ζητῶν ν' ἀναγάγη αὐτὸ εἰς τινὰ λέξιν τῆς ἀρχαίας γλώσσης, διότι «τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπλῶστατον» διότι ὑπάρχει ῥίζα σκνίπ, ἐξ ἧς κατὰ μετάθεσιν ἐγένετο σκιμπ — ὅθεν τὸ τσιμπῶ. Ἐν πρώτοις σημειοῦμεν ὅτι τὸ σκίμπτω ὅπερ ὁ κ. Def ἀναφέρει παρὰ τὸ σκνίπτω εἶναι ὅλως διαφόρου σημασίας (=σκήπτω), πιθανώτατα δὲ καὶ καταγωγῆς· δεύτερον ὅτι καθ' ἃ ἐν Kuhl περιόδ. T. 27 ἐδιδάχθη, ἐκ τοῦ βαρυτόνου σκνίπτω δὲ ν ἡδύνατο νὰ προέλθῃ τύπος σὺνηρημένος. Τρίτον ὅτι ὁ Τσακ. τύπος εἰς-ίζου δηλοῖ ὅτι τὸ τσιμπῶ λέγεται ἀντὶ τσιμπίζω ὅπως σκορπῶ ἀντὶ σκορπίζω, ψηφῶ ἀντὶ ψηφίζω κτλ. Τέλος παρατηροῦμεν ὅτι ἡ τροπὴ τοῦ σκ εἰς τσ εἶνε ὅλως ἀνήκουστος· διότι διαβεβαιοῖ μὲν ἡμᾶς ὁ κ. Def. ὅτι τὴν τροπὴν ταύτην δύναται τις νὰ ἀποδείξῃ «δι' ἰκανοῦ ἀριθμοῦ παραδειγμάτων» ἀλλ' οὐδὲ ἐν παραθέτει καὶ φοβούμεθα μὴ, ὅσα τυχόν πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχεν, εἶνε ἐτυμολογίαι ἐκ ῥιζῶν ἢ ἄλλως ἀμφιβολώταται, χρήζουσαι μᾶλλον ἄλλοθεν μαρτυρίας ἢ δυνάμεναι νὰ δώσωσιν. Ἴσως προήλθε τὸ ῥῆμα ἐκ τοῦ κίμβιξ — κίμβιζω — τσιμπίζω, ὅπερ ὁ Κοραῆς παρέβαλεν.

Ἐν σελ. 128 νομίζει ὁ κ. Def. ὅτι εἰς ἐξήγησιν τοῦ σπῖθα ἀνάγκη νὰ προὑποτεθῇ ἐν ἀρχαῖον σπίνθη· τότε ἀνάγκη νὰ ὑποτεθῇ καὶ ἐν σπούδη καὶ ἐν πύρη (πύρα), καὶ ἐν πλήρη (πλέρα), καὶ ἐν καύλη (=καύλα), καὶ ἐν παίδι (=παῖδα (=βάσανος) κ.τ.λ. Ἐλπίζω ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ συντάξωσι Λεξικὸν τῆς ἀρχ. Ἑλλ. γλώσσης δὲν θὰ κοπιᾶσωσι συλλέγοντες τὰς λέξεις ταύτας πρβλ. Ἄθην. X. 241, καὶ Bezz. Beitr. VI. 330

Ἐν σελ. 140 ἀναγινώσκειται «ε ἀντὶ ο· κατὰ πρῶτον διαλαμβάνομεν περὶ τοῦ ε τοῦ πενάκου = ἀποθνήσκω, πεθαίνω (ἀποθαίνω ἀπὸ ἀποθαν-ιω) τὸ πε = ἀπὸ εἶνε καὶ ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. καὶ ἐν τῷ Τσακ.» Ἐν Ἀθηναίου X 104 ἐδιδάχθη πειστικῶς ὅτι ἐν τοῖς τύποις τούτοις οὐχὶ τροπὴ τοῦ ο εἰς ε πρόκειται, ἀλλὰ μεταβιασμός τῆς αὐξήσεως ἀπὸ τῶν παρωχημένων εἰς

τόν ένεστῶτα. Ἐτι δὲ μείζον ἀμάρτημα διαπράτει ὁ κ. Def ὑπολαμβάνων ὅτι ἀποθαίνω προήλθεν ἐκ τῆς ρίζης καὶ τοῦ τέλους ja· ποῦ εἶχον οἱ τοῦτο πρῶτον εἰπόντες τὴν ρίζαν καὶ τὸ ja;

Μέγα δὲ πλῆθος ἀμαρτημάτων ἀποτελοῦσιν οἱ παντάπασιν ἀταλαιπύρως προφερόμενοι ὑπὸ τοῦ κ. Def. ἀσύστατοι δυσχυρισμοί. Ὄφειλε δὲ ὁ κ. Def. νὰ προφυλάσσηται ἀπὸ τοιούτων ἐπιπολαιοτήτων, ἀφ' οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις διδάγμασιν ἂ εὐηρηστήθη νὰ διδάξη τοὺς Ἕλληνας, εἶπε καὶ τότε «Ὁ ἐπιστημονικός (sic) ἀνὴρ παλαίει μὲν πρὸς διαφόρους γνώμας, αἵτινες τῷ παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἀλλὰ δὲν πιάνει τὸ κονδύλιον πρὶν νικήσῃ ἢ μία τὰς ἄλλας «Νεολλ. Ἐναλεκτ. I 431. Δυστυχῶς φαίνεται πρῶτος ὁ κ. Def. ἐγκαταλιπὼν τὸ δίδαγμα τοῦτο, διὸ ἡμεῖς καὶ ἄλλοτε ἠναγκάσθημεν ὀλίγας τινὰς στιγμιαίας ἐπινοίας αὐτοῦ νὰ ἐξελέγξωμεν ἐν Bezz. Beitr. I VI 336, ἄλλας δὲ ἐν τοῖς προηγουμένοις, ἐπιφέρομεν δὲ ἀκόμη ὀλίγας τινὰς. Ἐν σελ. 44 ἀναφέρων ὁ κ. Def. τὰ διάφορον τονισμὸν ἔχοντα ἐλέγουμουν καὶ ἐλεγόμουν (?) ἔμορφη, δεύτερη κτλ. ἐρωτᾷ ἀλλὰ τίς ἐγγυᾶται ἡμῖν ὅτι ταῦτα δὲν ἀνάγονται εἰς ἰδιότητας ἀρχαίων διαλέκτων; «Ἴδου τίνες ἐγγυῶνται ἡμῖν ἄ) οἱ παλαιοὶ Γραμματικοί, οἱ πολλὰ εἰδικώτατα περὶ τοῦ τονισμοῦ τῶν ἀρχαίων διαλέκτων παρετήρησαν καὶ ἐδίδαξαν, καὶ οἱ περὶ τούτων τῶν σπουδαιοτάτων διαφορῶν, οὐδὲ λέξιν ἀναφέρουσιν· β'.) ἡ γνῶσις ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν τριῶν τελευταίων συλλαβῶν περιορισμὸς τοῦ τόνου¹ ἀνάγεται εἰς παλαιοτάτους χρόνους ὅτε ἡ Ἑλλην. γλῶσσα δὲν εἶχε χωρισθῆ ἔτι εἰς διαλέκτους, καὶ δι' αὐτὸ παρατηρεῖται ἀπόλυτος συμφωνία ἐν πάσαις ταῖς διαλέκτοις· οὐδεμία δὲ δὴλον ὅτι τονίζει τὴν τετάρτην συλλαβὴν, καὶ οὐδεμία τὴν προπα-

¹) Ὁ κ. Def. νομίζει, ἐν σελ. 43 ὅτι ὁ περιορισμὸς οὗτος τοῦ τόνου ἐπὶ τῶν τριῶν τελευταίων συλλαβῶν εἶνε τὸ μόνον ἔχνοσ, ὃ ἐν τῇ ν ἐφ' Ἑλλ. δι-εσώθη τῆς πρὸ σότητος τῶν συλλαβῶν. Τοῦτο διττῶς ἐσφαλμένον· πρῶτον διότι λέγεται σήμερον ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπάγησαμεν¹, ἐχτύπησαμεν(ν), ἐν Τραπεζοῦντι ἔφεραμε, ἐχτύπησαμε διότι ἔφερα καὶ ἐχτύπησα, πρὸς δὲ ἄνοστερα = ἄνοστη κττ. ὁμοίως ἐν Κρήτῃ ἔπαψενε νὰ βρέχη κττ. πρὸς δὲ καὶ ἀλλαχού

ραλήγουσαν μακρᾶς οὔσης τῆς ληγούσης (τὸ πόλ.εως Ἄνδρόγεως ἔχουσιν ἄλλως), γ') ὁ εὐκολος καὶ πᾶσι καταληπτὸς τρόπος καθ' ὃν τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐρμηνεύονται ὡς νέα, πρβλ. Ἄθην. Γ'. 226 καὶ Götting Gelehrte Anzeig 1882 σελ. 353.

Ἐν τῇ αὐτῇ σελ. ἀναγινώσκειται τὸ «ῥήμα πιάνω σχηματίζει ἀόρ. ἐπίασα, ἐνῶ ὠφείλε νὰ εἶνε ἐπίασα· ἔπειτα ἀναφέρει ἔτι τινὰ οἶον ἀδειάζει, ἀδειασα, ἀτέλειωτε κτλ. εἰς ἐξήγησιν δὲ ἐπιφέρει «Δύναται τις μετὰ βεβαιότητος νὰ ὑπολάβῃ, ὅτι ταῦτα, ὄντα ἀκολούθημα τῆς συνιζήσεως καὶ τῆς δι' αὐτὴν εἰς σύμφωνον τροπῆς τοῦ ι κατὰ γο ν τ α ι ἐξ ἀρχαίων χρόνων» Ταῦτα ἐσφαλμένα. διότι ἡμεῖς οὐδὲν δικαίωμα ἔχομεν ν' ἀποδώσωμεν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τοιαύτην τροπὴν τοῦ ι εἰς σύμφωνον καὶ τοιοῦτον ἀναβιβασμὸν τόνου. Ἐπειτα τὸ ἐπίασα καὶ ἀδειασα καὶ ἐτέλειωσα καὶ τὰ τοιαῦτα οὐδαμῶς χρήζουσιν ἀρχαίας τροπῆς τοῦ ι εἰς σύμφωνον ὅπως ἐννοηθῶσι· πρῶτον ἐλέχθη πιάνω ἀδειάζω (ἀδιδάζω) τελειώνω τελειωτός κτλ. Καὶ ἐκ τοῦ ἐνεστ, οὕτως μεταβεβλημένου ἐσχηματίσθησαν οἱ παρωχημένοι χρόνοι καὶ ἐκ τοῦ τελειωτός τὸ ἀτέλειωτος κτλ. Πρὸς δὲ παρατηρεῖται ὅτι οὐχὶ μόνον τὸ ι ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ι φθόγγοι (ει, οι, υ,) τρέπονται σήμερον ἐν τῇ συνιζήσει εἰς σύμφωνον, πρβλ. θειᾶ, χρειᾶ (χρηῖᾶ) υἱός (=ἰός) ποιός, ὅποιος κτλ. περὶ ὧν ἀναμφιβόλως δὲν πιστεύει ὁ κ. Def. ὅτι ἀπηγγέλλοντο τὸ πάλαι ὡς σύμφωνα.

Ἐν σελ. 106 μανθάνομεν ὅτι τὸ σύμπλεγμα πν εἶνε δυσσπάγγελτον (?) καὶ ὅτι ὁμοίως εἶχε καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, διὸ μετέβαλον οἱ ἀρχαῖοι τὸ πνευτός εἰς πινυτός, καὶ τὸ πνεύμων εἰς πλεύμων· τούτων οὐδὲ ἐν ἀληθείᾳ, διότι πλεύμων εἶναι τὸ πρῶτον, τὸ δὲ πνεύμων παρητυμολογήθη πρὸς τὸ

πολλαχού· ὥστε παραβαίνεται ὁ νόμος περὶ οὗ ὁ κ. Def. ὑπολαμβάνει ὅτι ἐσώθη ἐκ τοῦ «ναυαγίου» δεύτερον ὅτι ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλ. ἀνεξαρτήτως πάσης ποσότητος τῶν συλλαβῶν εἶνε ὁ τόνος περιωρισμένος, περιορίζων εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν, οὐχὶ ἡ ποσότης αὐτῶν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν δὲν δύναται νὰ ὑποληφθῇ ἔχνος τῆς ποσότητος αὐτῶν.

πνεῦμα πνεύσομαι κτλ.¹ Καὶ τὸ πινυτός δὲν προήλθε κατ' ἀνάπτυξιν τοῦ ι ἐκ τοῦ πινυτός, ἀλλ' εἶνε ἀρχαία λέξις διάφορος τοῦ πινυτός πρβλ. Ostoff Morphol. Unters. IV 66—7. Καὶ τέλος εἶνε καθ' ὀλοκληρίαν ἐσφαλμένον ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπαντῶσι δυσκολία τινὶ κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν φθόγγων πν. Διότι καθὰ ὁ καθηγητὴς E. Sievers ἐν Φωνητικῆς σελ. 197 ἐδίδαξεν». Ἀληθεῖς δυσχερεῖαι κατὰ τὴν προφορὰν μόνον ὡς πρὸς ξένους φθόγγους ὑπάρχουσιν. Ὅπως δηλ. πᾶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος μέλος διὰ μονομεροῦς ἀσκήσεως ἀναπτύσσεται μὲν ἰδιαζόντως πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν καθ' ἑκάστην ἐκτελεῖ, ἀποβαίνει δὲ σχεδὸν ἀχρηστὸν πρὸς ἄλλους σκοπούς, οὕτω καὶ τὰ φωνητικὰ ὄργανα διὰ τῆς ἐκ παιδῶν διαρκοῦς ἀσκήσεως εἰς προφορὰν τῶν φθόγγων τῆς μητρικῆς γλώσσης προσκτῶνται ἀπεριόριστον ἰσχὺν ἐπὶ πασῶν τῶν ἀπαιτουμένων εἰς ἄρθρωσιν κινήσεων. Συντόμως εἰπεῖν ἀληθεῖς δυσχερεῖαι τῆς προφορᾶς γλώσσης τινὸς οὐδέποτε ἀληθῶς ἀπαντῶσιν οἱ τὴν γλῶσσαν ταύτην μητρικὴν ἔχοντες».

Κατ' αὐτὰ ἐννοεῖται ὅτι εἶνε ἐξ ὀλοκληρίου ἄτοπον νὰ διδάσκηται ὅτι τοῖς νέοις ἢ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν εἶνε ἡ προφορὰ τοῦ συμπλέγματος πν δυσχερεστέρα τῆς του πρ, πλ, κτλ.

Ἐν σελ. 136 ἀναγινώσκωμεν ὅτι ἡ εὐκτικὴ, ἡ ἀπαρέμφατος καὶ ἡ δοτικὴ ἀπώλοντο διότι ἐν αὐταῖς συνεσωρεύοντο πολλὰ ι. Ἀλλ' ὅτι ταῦτα ἀσύστατα, ἐδείχθη ἐν Ἀθῆν. Γ'. 425 κέξ.

Ἐν σελ. 99 κατὰ τῆς νέας Ἑλλην. Φήβα καὶ φήκᾶρι=θηκᾶριον παρελήφθησαν ἐκ τῶν ἀρχαίων μετὰ τοῦ φ. Τοῦτο λίαν ἀμφίβολον, ἢ πῶς δύναται ὁ κ. Def. ν' ἀποδείξῃ τοῦτο; σημ. ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον τὸ πάλαι Θῆβαι καὶ εὐχὶ Φῆβαι, ὅπως ἐπιγραφαὶ μαρτυροῦσιν.

Ἐν σελ. 161 ἀναγινώσκειται τὸν πληθ. ταχεῖα=τὰ χεῖλεα δὲν ἤξεύρω νὰ ἐξηγήσω ἄλλως ἢ διὰ τῆς μεταβάσεως τοῦ χεῖλεα εἰς

1) Ὅμοιος νομίζει ὁ κ. Def. ἐν σελ. 78 ὅτι τὸ τράπεζα κτεται ἀντὶ τετράπεζα, ὃ ἐσφαλμένον, ὅπως ὁ σεβαστὸς ἡμῶν καθηγητὴς Joh. Schmidt ἐν Kuhli περιοδικῷ 25, 47 ἐδίδαξεν ἐρμηνεύσας καὶ τὸ τράπεζα καὶ τρυφάλεια κτλ.

χειλία καὶ ἐξαφανίσεως τοῦ ι μεθ' ὧφειλε τὸ λ ν' ἀποβληθῆ. Ὁ κ. Def. ἀγνοεῖ ὅτι ἐν πολλοῖς ἰδιώμασι τῆς Δωρικῆς καὶ Αἰολικῆς διαλέκτου τὸ ε πρὸ α, ε, ου ἐτρέπετο εἰς ι, καὶ ὅτι τούτου ἕνεκα οἱ Λάκωνες δὲν ἠδύνατο νὰ λέγωσι χεῖλεα ἀλλὰ μόνον χεῖλια ἢ χεῖλη. Περὶ τῆς ὑποτιθεμένης ἐξαφανίσεως τοῦ ι τούτου δὲν πολυπραγμονεῖ ὁ κ. Def. δέχεται δ' αὐτὴν ἀταλαιπώρως, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ὧφειλε πρῶτον ν' ἀποδείξῃ τοῦτο, ἀν ἤθελε νὰ εἶνε ὁ πλασθεὶς τύπος *χεῖλα πλέον τι ἢ καθαρὸν πλάσμα. Τὸ ἐνικ. ἀριθ. χίλι = χεῖλος ἀναφέρει ὁ κ. Def. ἐν σελ. 89, ἀλλ' οὐδὲ πειρᾶται νὰ ἐρμηνεύσῃ πῶς ἐκ τοῦ χεῖλος ἠδύνατο νὰ γίνῃ χίλι. περὶ τούτου καὶ τῶν συναφῶν τούτῳ θὰ πραγματευθῶμεν προσεχῶς ἐν ἐκτάσει.

Τελευταῖον ἀναφέρομεν ἔτι ἐν στοιχειωδέστατον καὶ περιεργότατον ἀμάρτημα. Εἶνε δηλ. θαυμαστὸν πρᾶγμα νὰ βλέπη τις μεθ' ὀπίσης βεβαιότητος ὁ κ. Def. πολλάκις πράγματα σήμερον καθ' ὀλοκληρίαν ἀπηρχαιωμένα καὶ ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου πιστευόμενα προφέρεται ὡσεὶ ἦσαν κτῆμα ἀναμφισβήτητον τῆς ἐπιστήμης. Δύο μόνον παραδείγματα θὰ καταστήσωσι σαφές τὸ λεγόμενον. Ἐν σελ. 41 διδασκόμεθα ὅτι εἶνε βέβαιον (steht fest) ὅτι ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἀπέβαλε τὴν ἀληθῆ ἀρχαίαν κατάληξιν μι, ἐλέχθη λοιπὸν δέδωκα ἀντὶ δεδώκαμι. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ βέβαιον τοῦ κ. Def. εἶνε βεβαιότατον ὅτι εἶνε ψευδές. Ἀλλαχοῦ ὅτι εἶνε πασίγνωστον ὅτι ἐκ τσ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλ. προχωρητικῇ μὲν ἀφομοιώσει ἐγένετο ττ ὑποχωρητικῇ δὲ σσ. Ἀλλ' ὅμως τὸ πασίγνωστον τοῦτο εἶνε πασίγνωστον ὡς ψευδές καὶ ὑπ' οὐδενὸς σήμερον πιστεύεται πρβλ. Gust. Meyer Ἑλλ. Γραμμ. § 283.

Ἄν δὲ ὅσα ὁ κ. Def. ἐν τῇ καταπληκτικῇ αὐτοῦ ἀπειρία τῶν τῆς γλωσσικῆς καθόλου καὶ ἐπὶ μέρους ὡς βέβαια καὶ πασίγνωστα προφέρεται, ἔχωσι τὴν ἀρετὴν νὰ εἶνε οὕτως ἐσφαλμένα, δύναται πᾶς ἐχέφρων ἀνὴρ νὰ εἰκάσῃ, τίνα πιθανότητα καὶ ἀξίαν ἐπιστημονικὴν ἔχουσιν ὅσα προτείνει διστάζων, καὶ ὅτι ἂν ὁ ἀναγνώστης εἶνε ἄπειρος τῆς γλωσσικῆς καὶ ἀδύνατος νὰ

διαβλέπη τὰ φανερὰ καὶ κεκρυμμένα ἀμαρτήματα, ἀγνοῆ δὲ ὅτι οὐδὲ ἐν οὐδαμῶς ἐν τῷ βιβλίῳ εἶνε ἀξίον πίστεως τινος ἀταλαιπώρως, διατρέχει μέγαν κίνδυνον ν' ἀπολέσῃ καὶ τὸν ἔοντα νόον.

Ἐγγραφον ἐν Βερολίῳ τῆ 2 Μαρτίου 1882.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΧΩΡΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΙΣΑΙ ΤΩ ΣΥΛΛΟΓΩ

ΥΠΟ

Γ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

1) Σοφοκλ. Τραχ. στ. 497.

Μέγα τι σθένος ἅ Κύπρις ἐκφέρεται νίκας αἰί.

Ὅτε Σχολιαστῆς καὶ οἱ νεώτεροι ἐρμηνενται τὴν λέξιν νίκας συνάπτουσι τῇ σθένος, ἐν ᾧ σαφεστέρα καὶ μεγαλοπρεστέρα ἡ ἔννοια εἶνε, ἂν ἀποδοθῇ αὕτη τῷ ἐκφέρεται ὅθεν στικτέον ὧδε

Μέγα τι σθένος (ἔστιν) ἅ Κύπρις, ἐκφέρεται νίκας αἰί. Παράβ. Στοβ. ἀνθολ. ΞΓ. 6 καὶ Πλουτ. Ἐρωτ. 12.

Ὡ παῖδες ἦ τοι Κύπρις οὐ Κύπρις μόνον

ἀλλ' ἔστι πολλῶν ὀνομάτων ἐπώνυμος.

Ἔστιν μὲν Ἄδης, ἔστι δ' ἄφθιτος βίος (ἄλλοι γράφ. βία),

ἔστι δὲ λύσσα μανίας (ἄλλοι γράφ. μαινάς), ἔστι δ' ἕμερος

ἄκραντος, ἔστ' οἰμωγμός.

Ὡσαύτως παράβ. Οἶδ. ἐπὶ Κολωνῶ στ. 734. Πόλιν σθένουσαν μέγα. Εὐριπ. ἀπόσπ. 304. Θάρσος δὲ πρὸς τὰς συμφορὰς μέγα σθένει.

2) Δημοσθ. Ὀλυμπ. 13.

Ὡς ἔστι μάλιστα τοῦτο δέος μὴ πανούργου ὧν καὶ δεινός ἀνθρώπος πράγματι χρῆσθαι. . . . τρέψηται καὶ παρασπάσσηται τι τῶν ὅλων πραγμάτων.